

KRABBEUNDERSØKELSER PÅ NORDLANDSKYSTEN I 1976

[Crab (Cancer pagurus) investigations off the coast of Nordland in 1976]

Av

SVERRE TORHEIM

Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt

ABSTRACT

TORHEIM, S. 1976. Krabbeundersøkelser på Nordlandskysten i 1976.
[Crab (Cancer pagurus) investigations off the coast of Nordland in 1976].
Fisken Hav., 77(1): 9-13.

The crab investigations off the coast of Nordland, which started in 1975, continued in 1976 and were carried out from 15 August to 15 October in the area between Helgelandsflesa and Otervær. The results showed that the optimum concentrations of crabs were found in the southern part of the investigated area where the catch was up to 4.56 crabs per trap per day. The edible crabs caught, were large (average size 16.5 cm) and of good condition.

INNLEDNING

Krabbeundersøkelsene på Nordlandskysten, som tok til høsten 1975, fortsatte i 1976 og ble foretatt i tiden 15. august - 15. oktober på strekningen Helgelandsflesa - Otervær.

MATERIALE OG METODER

Som året før nyttet en 6 teinelenker. For å kunne plassere alle teinene ombord samtidig og derved utnytte gunstige værforhold, særlig ved fiske i den vestlige del av området, ble antall teiner pr. lenke redusert fra 15 til 10 mens innbyrdes avstand mellom teinene ble øket fra 20 til 25 m.

I ulent terreng loddet en opp bunnen før teinene ble satt ut, og teinene ble røktet hver dag dersom været tillot dette.

I mangel av fersk sei, som er et meget godt agn, brukte en hoder av torsk, hyse og brosme. Torsk- og hysehoder fisket godt, brosmehoder

mindre bra og ble bare brukt når annet agn ikke var tilgjengelig.

Antall krabber, kjønnsfordeling, ryggskjoldbredde og kondisjon ble undersøkt på alle stasjoner.

Det ble merket og satt ut 100 krabber* sør av Snyvær (Fig. 1).

Sjøtemperaturen ble målt fra 0 - 90 m dyp sørvest av Bolga.

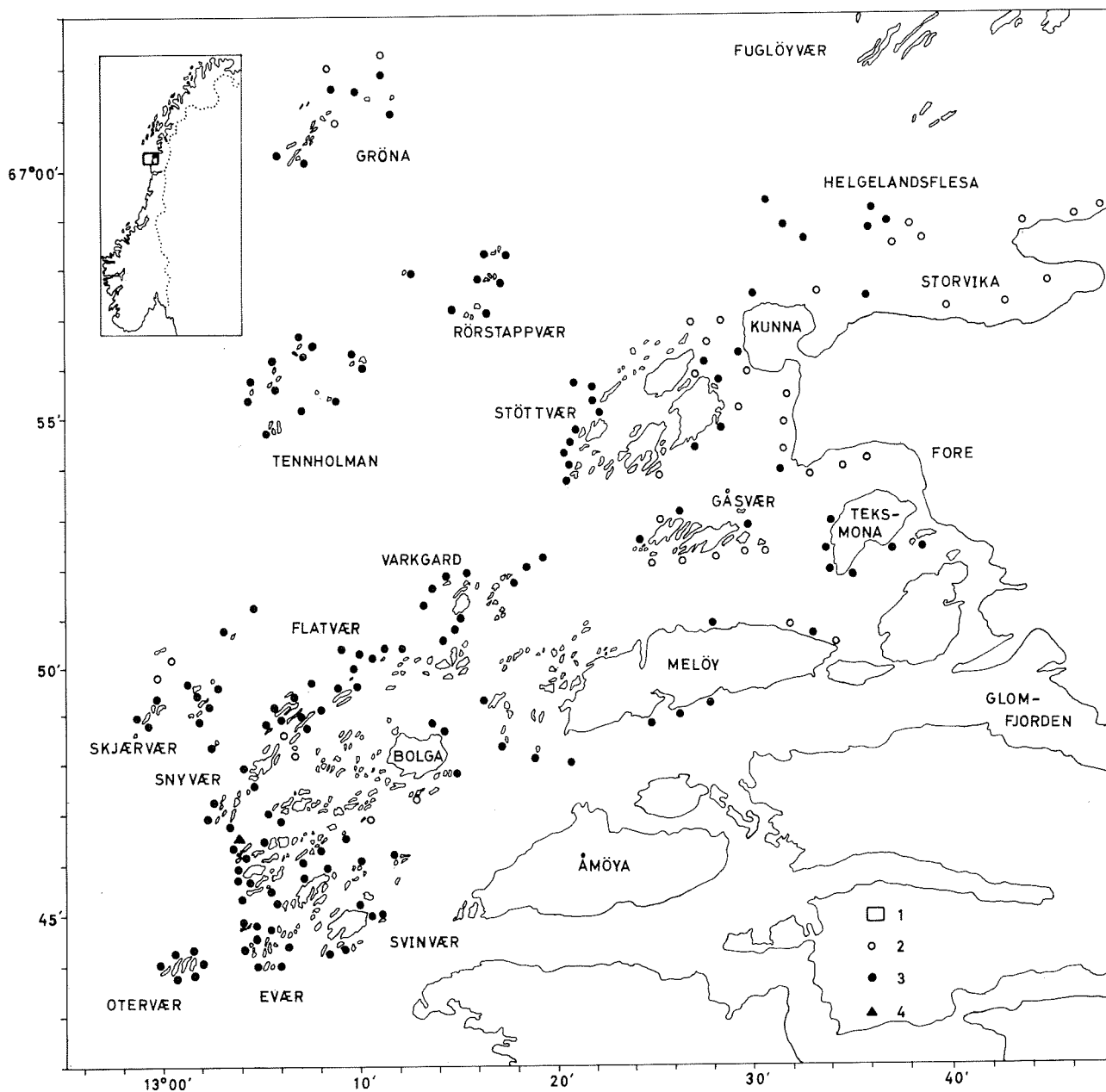

Fig. 1. 1) Undersøkt område, 2) ingen fangst av krabbe, 3) fangst av krabbe, 4) merkede krabber utsatt. [1) Investigated area, 2) no catch of crabs, 4) tagged crabs released].

RESULTATER OG DISKUSJON

Ved undersøkelser av krabbe i et tilstøtende område i 1975 (TORHEIM 1976) fant en at de største konsentrasjonene forekom de fleste steder på dyp fra 20 - 40 m i relativt bratte skråninger mot dypt vann. Samme resultat kom en til ved undersøkelser på strekningen Helgelandsflesa - Otervær i 1976.

Som i 1975 viste det seg at ved innlandssiden på langgrunne vikar med sandbunn, som f. eks. på Storvika, sør av Kunna og vest av Fore fikk en lite eller ingen krabbe, hverken i bakken eller på grunnere vann. Mellom disse vikene, ved bratte nes og øyer, som vest av Kunna, ved Teksmona og Meløy, fikk en imidlertid noe krabbe langs bergveggene. På sør- og østsiden av Støttvær, Gåsvær og vest av Bolga fikk en lite krabbe, og inntrykket en har herfra er at bunnforholdene mange steder er ugunstige for krabbe.

De største forekomstene av krabbe fant en på vestsiden av øygruppene Støttvær, Varkgard, Flatvær, Snyvær, rundt Otervær og Svinvær (Fig. 1). Med lokalkjennskap til bunnforholdene vil en i disse områdene kunne oppnå brukbare fangster.

Tabell 1. Stasjoner med fangst fra krabbeundersøkelser på Nordlandskysten i 1976. [Stations with catch from crab investigations off the coast of Nordland in 1976].

Dato	Antall stasjoner	Lokalitet	Fiskedyp (m)	Antall teiner	Fangst av krabbe	
					Antall	pr. teine
9.-11. september	9	vest av Støttvær	8-40	90	82	0,90
17.-21. "	10	nord av Varkgard	10-40	100	71	0,71
22.-27. "	12	vest av Flatvær	16-44	120	149	1,24
29. september-1. oktober	12	vest og sør av Snyvær	10-40	120	127	1,05
1.-6. oktober	9	sør av Evær	16-44	90	219	2,43
5.-6. "	6	ved Otervær	16-40	60	274	4,56
7.-12. "	9	sør av Svinvær	8-46	90	244	2,71

Tabell 1 viser at fisket var best på de sørligste felt, rundt Otervær og Svinvær, der fangstene i gjennomsnitt kom opp i henholdsvis 4,56 og 2,71 krabbe pr. teine pr. døgn.

I åpne sund mot vest i ovenfornevnte øygrupper fikk en krabben opp etter bakken og ytterst i sundene, men straks en kom inn mellom holmene (beskyttet farvann) ble fangsten i teinene overveiende rovsnegler (Buccinum undatum L. og Colus gracilis (da Costa)) og lite eller ingen krabbe.

I den vestligste del av det undersøkte området, ved Grøna, Rørstappvær, Tennholmen og Skjærvær, var forekomstene små (0,33 krabbe pr. teine), men fangster fra vanlig fiskedyp (ca. 25 m) inneholdt her, f. eks. ved Grøna, opptil 30 % undermåls krabbe (mindre enn 13 cm). I sundene og på østsiden av disse øyene fikk en også sneglefangster, men i tillegg kom en både på grunt og dypt vann bort i tanglopper ^{*)}(Tmetonyz cicada (Fabricius) og Orchomenopsis obtusa Sars, det. Wim Vader) som hadde fortært både agn og fisk som hadde gått i teinene.

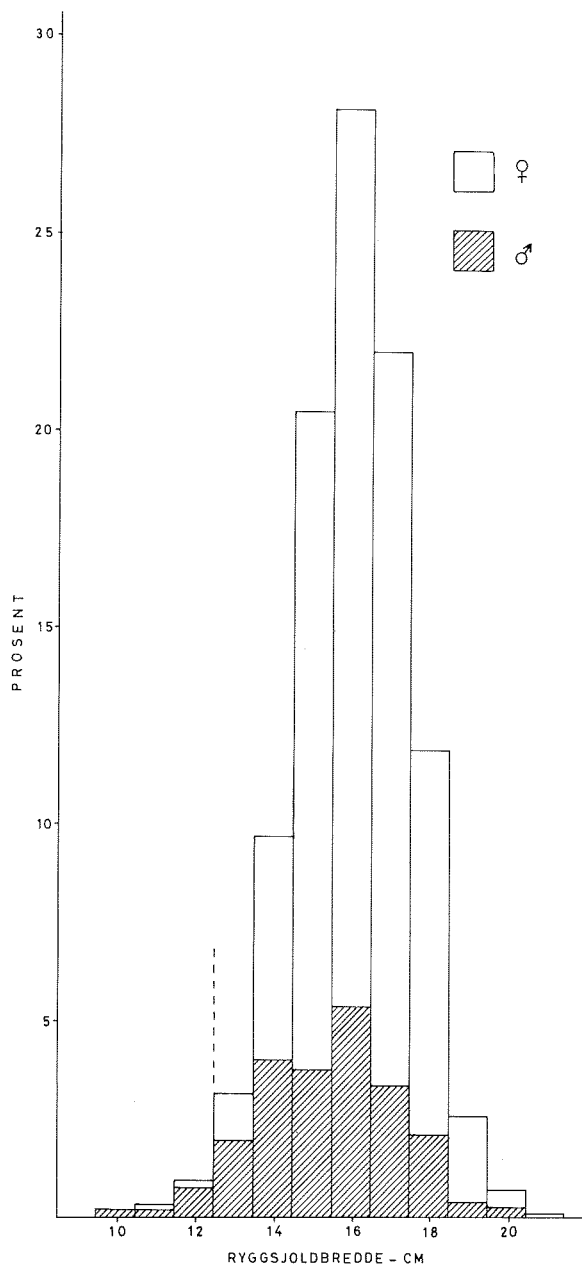

Fig. 2. Størrelsesfordelingen av 1496 krabber fanget i områdene mellom Helgelandflesa og Otervær i august - oktober 1976. Stiplet linje: Minstemålsgrense (13 cm) for kommersiell krabbe. [Size distribution of 1496 crabs caught in the districts between Helgelandflesa and Otervær in August - October 1976. Broken line: Minimum size (13 cm) of commercial crabs] .

Størrelsesfordelingen av fangstene (Fig. 2) viser i likhet med undersøkelser fra området nordenfor (TORHEIM 1976) en bestand av relativt store dyr. Over 98 % av krabbene var av kommersiell størrelse med en ryggskjoldbredde på 16,5 cm i gjennomsnitt. Figuren viser også stor dominans av hunnkrabber, og om dette vesentlig skyldes innvandring vil merkeforsøk kunne gi svar på.

Innslaget av undermålskrabber er lite (under 2 %) og siden prøvefisket ikke syntes å peke i retning av noen "gruntvannsbestand" av småkrabber,

^{*)}I dagligtale kalles både tanglopper (Amphipoda) og sjølus (Isopoda) for "lus".

kan dette tyde på svak rekruttering innen området.

Tabell 2. Fangst av vasskrabbe på Nordlandskysten i 1976. [Catch of soft-shelled crabs off the coast of Nordland in 1976].

Dato	Ryggskjoldbredde (cm)	Kjønn	
		♂	♀
22. september	16,2	1	
27. "	16,1	1	
29. "	10,5	1	
30. "	16,9	1	
1. oktober	18,2		1
6. "	18,3		1
12. "	18,4		2
13. "	18,3	1	

Tabell 2 viser observasjon på skallskifte av 9 myke vasskrabber fanget på dyp fra 20 - 40 m der en også fant maksimumstemperaturen som var på 8,8°C (Tabell 3).

Tabell 3. Temperaturen sørvest av Bolga, 12. oktober 1976. [The temperature southwest of Bolga, 12 October 1976].

Dyp (m)	t°C
0 - 20	8,6
20 - 50	8,8
90	8,0

Bortsett fra vasskrabbene var kvaliteten på krabben overalt meget god.

Som bifangst i teinene var brosme vanligste art. Maksimumsfangst fra 20 - 50 m dyp nådde, f. eks. ved Tennholmen, opp i 2 kg pr. teine på 2 netters bruk.

Ettersom prøvefisket var relativt lovende særlig på de sørligste lokaliteter (Tabell 1), kan en vente bedre resultater på felter vest og sør av det undersøkte området.

LITTERATUR

TORHEIM, S. 1976. Krabbeundersøkelser på Nordlandskysten i 1975.
Fisken Hav., 1976(2): 1-6.